

ข้อแนะนำในการออกข้อสอบปรนัย (multiple-choice questions) (ตอนที่ 1)
เชิดศักดิ์ ไอรรมณีรัตน์

ผมจะขอเสนอข้อแนะนำในการออกข้อสอบปรนัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนด้วยกันคือ เนื้อหา การเขียนโจทย์ และการเขียนตัวเลือก ในบทความนี้จะขอกล่าวถึง ข้อแนะนำเกี่ยวกับเนื้อหาของข้อสอบ

1. ข้อสอบแต่ละข้อควรทดสอบเนื้อหาวิชาเพียงเรื่องเดียว ผู้ออกข้อสอบควรมีจุดประสงค์ที่ชัดเจนในการออกข้อสอบแต่ละข้อ และออกข้อสอบเพื่อวัดความรู้ของนักเรียนตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ข้อสอบที่ทดสอบความรู้หลายด้านในข้อเดียวมักก้ากวม และเมื่อนักเรียนไม่สามารถตอบได้ถูกต้อง เราก็ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่านักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาในเรื่องใด
2. เนื้อหาที่นำมาออกข้อสอบควรเป็นเนื้อหาที่สำคัญ หลีกเลี่ยงการออกข้อสอบวัดความสามารถในการจำรายละเอียดปลีกย่อย เนื้อหาที่สำคัญคือเนื้อหาที่นักเรียนนำไปใช้ประโยชน์ได้ในทางคลินิก รายละเอียดที่ปลีกย่อยเกินไป เช่น โรคหรือภาวะที่พบน้อยมาก หรือวิธีการรักษาพิเศษที่ใช้สำหรับผู้ป่วยในกรณียกเว้นเท่านั้น เป็นความรู้ที่ไม่ค่อยได้ใช้จริงและไม่เหมาะที่จะนำมาออกข้อสอบ
3. ควรออกข้อสอบที่วัดความเข้าใจในเนื้อหา หลีกเลี่ยงการออกข้อสอบที่ยกเอาเนื้อหาออกมาจากตำราโดยตรงโดยไม่มี การดัดแปลง ข้อสอบที่ยกเอาประโยคหรือวลีจากตำรามาโดยตรงมักวัดเพียงความสามารถในการจดจำ ข้อสอบที่ดีควรวัดความเข้าใจ โจทย์ปัญหาผู้ป่วยเป็นตัวอย่างที่ดีของการวัดความเข้าใจของนักเรียนในการประยุกต์ความรู้จากตำรามาใช้แก้ปัญหา
4. ข้อสอบแต่ละข้อควรเป็นอิสระต่อกัน ผู้ออกข้อสอบต้องระมัดระวังไม่ให้เนื้อหาในโจทย์ข้อหนึ่งซึ่งแนบคำตอบในโจทย์ข้ออื่นในข้อสอบเดียวกัน
5. หลีกเลี่ยงการออกข้อสอบที่วัดความรู้ที่เฉพาะเจาะจงมากเกินไป หรือวัดความรู้ที่ขาดความเจาะจงโดยสิ้นเชิง ผู้ออกข้อสอบควรเดินทางสายกลาง ออกข้อสอบที่มีความเจาะจงพอควร ข้อสอบที่เจาะจงเนื้อหาที่ลึกมากในสาขาเฉพาะทางด้านใดด้านหนึ่งมักเน้นความสามารถในการจดจำ ในทางตรงข้ามข้อสอบที่วัดความรู้ทั่วไปเกินไปมักก้ากวมและมักมีข้อยกเว้นในคำตอบ
6. หลีกเลี่ยงข้อสอบที่ถามความคิดเห็น ข้อสอบที่ดีควรวัดความรู้ในสิ่งที่เป็นหลักการสำคัญหรือทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง หลีกเลี่ยงข้อสอบที่ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ยังมีผู้โต้แย้งกันอยู่
7. หลีกเลี่ยงการออกข้อสอบเล่นคำเพื่อลวงนักเรียนให้สับสน เช่น โจทย์ปัญหาที่อ่านแล้วนักเรียนไม่รู้ว่าจะต้องตอบคำถามเรื่องอะไร ตัวเลือกแต่ละข้อคล้ายกันมาก หรือมีตัวเลือกที่ถูกมากกว่า 1 ตัวเลือก ข้อสอบเหล่านี้ลวงให้นักเรียนที่มีความรู้ตอบผิดซึ่งผิดวัตถุประสงค์ของการสอบ